

3,000. Her er kun Tale om rene Hensigtsmæssighedshensyn, den ene Ordning kan være lige saa god som den anden, og jeg kan slutte mig til det, Udvalget er enedes om.

Derimod maa jeg erkende, at jeg med liden Tilfredshed har set, at Udvalget er enedes om at foreslaa at ombytte den tillempede Andræske Metode ved det endelige Landstingsvalg med den D'Hondtske Fordelingsmetode. Jeg er skuffet over, at den Demonstration af den nye Valgmaade, som fandt Sted, og som jeg tror maa have givet mange af Medlemmerne et stærkt Indtryk af, at der her var givet baade Partiernes og Partiernes Valgmænd stor Frihed til at bevæge sig i, ikke har virket paa mere end omtrent Halvparten af Udvalgets Medlemmer. Den D'Hondtske Fordelingsmetode er jo et ret groft Bunkfordelingsprincip. Den Andræske Metode, saaledes som den her er foreslaaet tillempet, er et fint Valginstrument, og det forekommer mig at være besynderligt, at man vælger det grove og kasserer det fine, ikke mindst naar det fine er en dansk, historisk berømt Opfindelse, som vi her i Landet har al Grund til at være stolte af, fordi den danner en Epoke i Afstemningslærens Historie, og fordi den, skønt mangelfuld, som den hidtil har været udnyttet, dog har virket paa mange Maader bedre end de i Udlandet fremstillede Listemetoder. Den Indvending, man har gjort mod den Andræske Metode, at den vanskeligt kan haandteres, naar saa stort et Antal Valgmænd, der her er Tale om, mødte til Valg, tror jeg ikke holder Stik. Jeg tror, at naar den praktiseres saaledes, som her er foreslaaet, vil ethvert Parti og enhver Valgmand med Lethed kunne benytte den, og benytte den med mindst samme Lethed, som Partiernes kan haandtere den D'Hondtske Metode. Hvis Partiernes skal haandtere den D'Hondtske Metode til deres Tilfredshed, er det nødvendigt, at de, inden Valgene begynder, har opnaaet en fuldkommen enstemmig Beslutning i Partiet om Fremgangsmaaden, og hvis nogle af Valgmændene i Partiets Yderkanter ikke finder sig tilfredse med den trufne Beslutning og ikke vil bøje sig for den, vil deres Stemmer uvægerligt gaa til Spilde for Partiet, medens derimod den Andræske Metode i de fleste Tilfælde vil give Partiet fuld Udnyttelse af Stemmer, der afgaves af saadanne Valgmænd, som ikke helt var tilfredse med den trufne Beslutning.

Endelig skal jeg blot nævne, at Bestemmelsen om Stedfortrædervalget ved Landstingsvalget gør det dobbelt beklageligt, at man er gaaet over til den D'Hondtske Metode, thi enhver vil erkende, at Listevalgmetoder, der skal skaffe Stedfortrædere for Landstingsmænd, maa virke ufuldkomment. Hvis et Parti i en Kreds, der er sammensat af 3 Amter, nøjagtigt ved, at det kan sætte 3 Mandater ind i Landstinget, og man da ønsker at tage det ganske naturlige Hensyn, at hvert Amt faar et af de 3 Mandater, vil man ved den D'Hondtske Metode kunne vælge disse 3 Landstingsmænd, og derefter vil som de næste paa Listen vælges i en vis Rækkefølge Stedfortrædere. Men det bliver ganske tilfældigt, hvorledes en af de valgte Landstingsmænd erstattes ved Stedfortræder. Hvis f. Eks. et Medlem for Ribe Amt i den sydlige jyske Kreds nedlægger sit Mandat eller dør, vil han efter den D'Hondtske Metode kunne blive erstattet med en Stedfortræder fra Ringkøbing eller Vejle Amter, saa at Ribe Amt, der efter Partiets oprindelige Beslutning skulde have 1 Landstingsmand, i den resterende Del af Perioden ikke faar det, medens et andet Amt faar en dobbelt Repræsentation. Hvis Partiet, idet Valget finder Sted, har den Anskuelse, at det maaske kan vælge 4 Landstingsmænd og følgelig sætter foruden de 3 førstnævnte endnu 1 frem, men dette Haab glipper i det afgørende Øjeblik, vil denne fjerde rykke op som Stedfortræder, skønt det maaske netop var Partiets Hensigt, at en anden skulde være den første Stedfortræder. Rene Tilfælde baade ved selve Valget og senere ved indtrædende Forfald vil nødvendigvis virke i Stedfortræderspørgsmaalet, naar man anvender den grove Bunkeliste, som den D'Hondtske Fordeling er. Det System, der var foreslaaet, tillod netop med Hensyn til Stedfortrædervalget Partiernes at skaffe sig fuld Sikkerhed for, at de i ethvert Tilfælde fik den Stedfortræder, de ønskede. Jeg beklager, at Udvalget har ment at burde gaa over til den D'Hondtske Metode. Jeg tror, det skyldes et Fejlsyn paa Metodens Anvendelighed.

Jeg forstaar for øvrigt nok, at det Mindretal, der holder paa den Andræske Metode, har fundet det rigtigt, at Lovforslaget paa alle Punkter, saa vidt muligt, fremtræder som en Helhed. Jeg har heller ikke villet bryde den, ikke mindst fordi et Spørgsmaal om Fastsættelsen af Landstingsvalgmaaden naturligt er et af